

UUSIA SÄÄDÖKSIÄ

EUROOPAN YHTEISÖN INSPIRE -direktiivin täytäntöönpanoa koskeva laki paikkatietoinfrastruktuurista (421/2009) on tullut voimaan 17.6.2009. Parhailaan on MMM:n johdolla valmisteltavana paikkatietoinfrastruktuuria koskeva asetetus.

Uusi Etelä-Suomen maanmittaustoimisto on perustettu yhdistämällä Hämeen ja Uudenmaan maanmittaustoimistot. Hallintopaikaksi on asetuksella (170/2009) määrätty Hämeenlinna.

Lakipaketti koskien kirjaamisasioiden eli lainhuuto- ja kiinnitysasioiden siirtoa käräjäoikeuksilta Maanmittauslaitokseen on hyväksytty eduskunnassa 15.6.2009, ks. eduskunnan vastaus EV 89/2009 vp. Lakivaliokunnan lausunnossa LaVL 7/2009 vp. kiinnitettiin erityistä huomiota ruotsinkielisten palvelujen turvaamiseen kaksikielisissä maanmittaustoimistoissa, joita Suomessa kaikkiaan on neljä.

Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietinnössä MmVM 5/2009 vp. puolestaan korostettiin palvelujen samantasoisuutta Maanmittauslaitoksen eri toimipisteissä eri puolilla Suomea.

Lisäksi hallituksen esitys HE 36/2009 vp. laiksi vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista on hyväksytty kesäkuussa eduskunnassa (ks. LiVM 12/2009 vp.). Samalla on kumottu sähköisistä allekirjoituksista annettu laki (14/2003).

Laki rakennusperinnön suojelemisesta (HE 101/2009 vp.) on saapunut eduskuntakäsittelyyn kesäkuulla 2009.

Tasavallan presidentti on 24.7.2009 vahvistanut lakipaketin, joka koskee kirjaamisasioiden (lainhuudot ja kiinnitykset) siirtämistä käräjäoikeuksista maanmittauslaitokseen vuoden 2010 alusta.

- Laki paikkatietoinfrastruktuurista (421/2009).

Lailla pannaan täytäntöön Euroopan parlamentin ja Euroopan neuvoston direktiivi 2007/2/EY Euroopan yhteisön paikkatietoinfrastruktuurin perustamisesta eli ns. INSPIRE-direktiivi. Paikkatietoja hallinnoiville viranomaisille säädetään velvoite kuvata aineistot ja saattaa ne tietoverkkoon yhteiskäyttöön soveltuvassa muodossa hakemista, katselua ja siirtämistä varten. Paikkatietoa hallinnoivan viranomaisen on annettava yhteiskäyttöinen paikkatietoaineistonsa myös muiden viranomaisten käyttöön silloin, kun tämä on tarpeen viranomaisen tehtävien suorittamiseksi. Luovutusvelvoite koskee rajoitetusti

myös muiden jäsenmaiden viranomaisia ja yhteisön elimiä. Maanmittauslaitos vastaa direktiivissä edellytetyn hakupalvelun ja paikkatietoinfrastruktuurin toimivuutta ja yhtenäisyyttä varmistavien tukipalvelujen toteuttamisesta. Lisäksi laissa säännellään paikkatietoaineistojen ja -palvelujen käyttöä koskevista maksuperusteista, käytön ehdoista ja sähköisestä asiointista sekä yhteistoiminnan ja toimeenpanon seurannan järjestämisestä. Laki on tullut voimaan 17.6.2009. Ks. myös HE 18/2009 ja MmVM 2/2009 vp.

- MMM:n asetus maanmittaustoimistojen lukumäärästä, toimialueista ja hallintopaikoista (170/2009).

Tammikuun alussa 2010 voimaan tulevan asetuksen mukaan mm. Uudenmaan ja Hämeen maanmittaustoimistot yhdistetään uudeksi kaksikieliseksi Etelä-Suomen maanmittaustoimistoksi, jonka hallintopaikaksi tulee 3 §:n nojalla Hämeenlinna. Etelä-Suomen maanmittaustoimiston toimialue muodostuu Uudenmaan, Itä-Uudenmaan, Kanta-Hämeen ja Päijät-Hämeen maakuntien alueista. Asetuksessa on yhteensä neljä pykälää. Asetuksen antamisvaltuus on Maanmittauslaitoksesta annetun lain (505/1991) 4 §:n 1 momentissa (631/1993).

- Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 7 ja 11 §:n muuttamisesta (369/2009).

Muutos tuli voimaan 15.6.2009 ja koskee mm. syrjinnän kieltoa ja siitä määrättävää hyvitystä. Muutokseen sisältyvät mm. välittömän ja välillisen syrjinnän sekä seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän määritelmät.

- Laki yhdenvertaisuuslain 2 §:n muuttamisesta (84/2009).

Lain soveltamisalaa, kun kysymys on etniseen alkuperään perustuvasta syrjinnästä, on tarkennettu liittyen eräiden palvelujen tarjoamiseen yleisölle.

- Laki työttömyysturvalain muuttamisesta (344/2009).

Kesäkuun alusta 2009 voimaan tullessa muutoksessa on mm. säännös työaikapankista sekä koskien työtöntä työnhakijaa.

- Laki valtion virkamieslain muuttamisesta (288/2009).

Laki tuli voimaan 15.5.2009 ja sisältää säännöksiä mm. tuomareille annettavista kirjallisista varoituksista sekä

muutoksenhausta varoituspäätöksiin.

- VN:n asetus elinikäisen oppimisen neuvostosta (340/2009).

Opetusministeriön yhteydessä toimivan elinikäisen oppimisen neuvoston tehtävänä on mm. seurata ja edistää työelämässä tapahtuvaa opiskelua sekä käsitellä koulutuksen ja työelämän välistä yhteistyötä. Kesäkuun alussa 2009 voimaan tulleella asetuksella on kumottu aikuiskoulutusneuvostosta annettu VN:n päätös (127/2000).

- Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoinnista annetun lain muuttamisesta (524/2009).

Syyskuun 2009 alusta voimaan tulevassa lakimuutoksessa säännellään mm. työsuojeluviranomaisen oikeudesta saada salassapitosäännösten estämättä valvontaa varten tietoja.

- Laki sähköisen viestinnän tietosuojalain muuttamisesta (125/2009).

Kesäkuun alusta 2009 voimaan tullessa lakipaketissa, jossa on myös mm. muutettu yhteistoiminnasta valtion virastoissa annetun lain 7 §:ää (128/2009), on säädetty yksityisyyden suojasta työelämässä sähköisen viestinnän osalta. Yhteistoimintamenettelyn piiriin on säännelty kuuluvaksi esim. henkilöstöön kohdistuvan kameravalvonnan, kulunvalvonnan ja muun teknisin menetelmin toteutetun valvonnan tarkoitus, käyttöönotto ja siinä käytettävät menetelmät, sähköpostin ja tietoverkon käyttö sekä virkamiehen ja työntekijän sähköpostin ja muuta sähköistä viestintää koskevien tietojen käsittely.

- TP:n asetus valtion virka-ansiomerkistä annetun asetuksen 9 §:n muuttamisesta (474/2009).

Asetuksen voimaantulo päivä on 1.8.2009. Hakemus virka-ansiomerkin saamiseksi on toimitettava 1.9. mennessä virastoon, josta hakemus liitteineen on toimitettava valtion virka-ansiomerkkilautakunnalle 1.10. mennessä. Lautakunnan on toimitettava 25.11. mennessä hakemusasiakirjat esityksineen valtiovainministeriöön tasavallan presidentille esiteltäväksi. Asiaa koskee VM:n henkilöstöosaston yleiskirje 3.7.2009.

- VN:n asetus valtion viranomaisten sineteistä ja leimoista (346/2009).

Asetus perustuu lain 19/2009 säännökseen 6 §:ssä. Kesäkuun alussa 2009

- voimaan tullessa laissa ja asetuksessa säädetään mm. VN:n sinetin halkaisijaksi 80 mm, KKO:n sinetin halkaisijaksi 65 mm ja esim. MML:n sinetin halkaisija on 35 mm.
- **VN:n asetus työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun asetuksen 1 §:n muuttamisesta (200/2009).**
Huhtikuun alussa 2009 voimaan tullessa asetuksella on säännelty työnantajan sosiaaliturvamaksun suuruudeksi mm. muilla kuin yksityisillä työnantajilla 3,05 prosenttia.
 - **Laki valtiokonttorista annetun lain 2 §:n muuttamisesta (317/2009).**
20.5.2009 voimaan tullessa lakimuutoksessa on määritetty valtiokonttorin tehtävät ja tukipalvelut julkiselle hallinnolle.
 - **VN:n asetus Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta (229/2009).**
Vuoden 2010 alusta voimaan tulevan 12 §:ää sisältävän asetuksen mukaan VM:n alaisella palvelukeskuksella on toimipaikat Hämeenlinnan, Joensuun, Kuopion, Mikkelin, Porin ja Turun kaupungeissa.
 - **Laki maanpuolustusvelvollisuutta täyttävän työ- ja virkasuhteen jatkumisesta (305/2009).**
Lailla on kumottu 1.8.2009 alkaen palvelukseen kutsuttujen asevelvollisten työ- ja virkasuhteen jatkumisesta annettu laki (579/1961). Laki koskee myös reservin kertausharjoituksiin osallistuvia.
 - **VN:n asetus rakennustyön turvallisuudesta (205/2009).**
Yhteensä 81 §:ää ja 6 liitettä sisältävä asetus on säädetty työturvallisuuslaissa (738/2002) olevin valtuutuksin. Kesäkuun alussa 2009 voimaan tullessa asetuksella on kumottu entinen VN:n asetus 629/1994 myöhempine muutoksineen.
 - **Laki suhdanneluonteisista avustuksista eräiden asuinrakennusten korjauksiin (178/2009).**
Vuoden 2009 aikana saadaan myöntää valtion varoista avustuksia korjausrakentamiseen työllisyyden lisäämiseksi ja asuinrakennuskannan ylläpitämiseksi.
 - **Liikenne- ja viestintäministeriön asetus Tiehallinnon maksuista (206/2009).**
Asetus tuli voimaan 6.4.2009 ja on voimassa vuoden loppuun. Esim. liittymälupa maksaa 106 euroa, paitsi elinkeinonharjoittajan liittymän osalta 212 euroa. Moottorikelkkailureitin tai moottorikelkkauran ylityskohdan liittymälupa maksaa 106 euroa.
 - **VN:n päätökset**
 - Ylämaan kunnan liittämisestä Lappeenrannan kaupunkiin (448/2009) 2010 alusta;
 - Liljendalin kunnan, Loviisan kaupungin, Pernajan kunnan ja Ruotsinpyhtään kunnan lakkauttamisesta ja uuden Loviisan kaupungin perustamisesta sekä eräiden alueiden siirtämisestä Ruotsinpyhtään kunnasta Pyhtään kuntaan (292/2009) 2010 alusta;
 - Noormarkun kunnan liittämisestä Porin kaupunkiin (293/2009) vuoden 2010 alusta; sekä
 - Himangan kunnan liittämisestä Kalajoen kaupunkiin (282/2009) vuoden 2010 alusta.
 - Karjalohjan kunnan liittämisestä Lohjan kaupunkiin (390/2009). Liitos tulee voimaan vasta vuoden 2013 alusta.
 - **Laki rikoslain 46 luvun muuttamisesta (425/2009).**
Lokakuun 2009 alusta voimaan tuleva laki koskee maahan tuontiin ja maasta vientiin liittyviä rikoksia, kuten tulliselvitysrikoksia, joista on kriminalisoitu normaalin teko tavaksi lisäksi lievä ja törkeä tekemuoto.
 - **Laki rikoslain 44 luvun 1 §:n ja 48 luvun 1 §:n muuttamisesta (409/2009).**
Lakimuutoksessa on terveyttä ja turvallisuutta vaarantavien rikosten lisäksi säädetty ympäristörikoksista. Muutokset tulivat voimaan 15.6.2009.
 - **Laki ympäristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaamisesta (383/2009).**
Laki koskee luonnonsuojelulain (1096/1996) 5 a §:n mukaista luontovahinkoa, ympäristönsuojelulain 84 a §:n (86/2000) mukaista vesistön merkittävää pilaantumista tai vesilain (264/1961) 21 luvun 3 c §:ssä tarkoitettua vesistön tai pohjaveden huomattavan haitallista muutosta. Laki sekä siihen liittyvät luonnonsuojelulain (384/2009) ja vesilain 21 luvun (386/2009) ym. muutokset tulivat voimaan heinäkuun alusta 2009.
 - **Laki kalastuslain muuttamisesta (522/2009).**
Syyskuun alusta 2009 voimaan tulevat muutokset koskevat kalastusalueen kokousta ja sen toimielintä.
 - **MMM:n asetus eräistä kalastusrajotuksista Saimaalla (223/2009).**
Säädöksen tarkoituksena on Saimaan norpan suojeleminen ja se on voimassa 1.5.2009–30.4.2014.
 - **VN:n asetus vesienhoidon järjestämisestä annetun asetuksen muuttamisesta (341/2009).**
Kesäkuun 2009 alusta voimaan tullessa asetuksessa säännellään mm. pohjaveden tilan seurannasta.
 - **VN:n asetus eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa annetun VN:n asetuksen liitteiden muuttamisesta (403/2009).**
Asetus tuli voimaan 15.6.2009. Se sisältää määrittelyn asetuksen sovellusalan jätteistä (betonimurske, kivihiili, turve, lentotuhka jne.) ja niiden laadunhallinnasta.
 - **MMM:n asetus hirvieläinten ja petoeläinten aiheuttamien maatalous- ja viljelyvahinkojen korvaamisesta vuonna 2008 käytettävistä eräistä yksikköhinnoina ja normisadoista (339/2009).**
Sisältää eräiden puutarhakasvien ja taimien yksikköhintoja ja normisatoja. Voimaan 25.5.2009.
 - **MMM:n asetus vuoden 2008 tulvavahinkokorvausten maksamisesta annetun MMM:n asetuksen 4 §:n muuttamisesta (304/2009).**
13.5.2009 voimaan tullut asetus sisältää eräiden kasvien normisatoja.
 - **VM:n asetus peruskoron vahvistamisesta (396/2009).**
Peruskorko on 1,75 % vuodessa ajalla 1.7.2009–31.12.2009.
 - **VN:n asetus valtioneuvoston kansliasta annetun VN:n asetuksen 2 §:n muuttamisesta (20/2009).**
Asetuksessa on lueteltu valtioneuvoston kanslian alaiset valtio-omisteiset yhtiöt, joita ovat mm. Elisa, Edita, Fingrid, Fortum ja Gasum.
 - **TEM:n asetus keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunnan ja kauppakamarin tilintarkastusvaliokunnan maksullisista suoritteista (285/2009).**
Tuli voimaan 30.4.2009. Suoritteet ovat joko julkisoikeudellisia tai liike-taloudellisin perustein hinnoiteltavia.
 - **VM:n asetus julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuslautakunnan maksullisista suoritteista (283/2009).**
Voimassa 1.5.2009–31.12.2011. JHTT-tutkintoon liittyen ks. myös VM:n asetukset 184/2009 ja 313/2009.

– **Laki oikeudenkäynnin viivästymisen hyvittämisestä (362/2009).**

Vuoden 2010 alussa voimaan tulevassa laissa säädetään asianosaisen oikeudesta saada valtion varoista hyvitys, jos oikeudenkäynti viivästyy. Samassa yhteydessä on muutettu oikeudenkäymiskaarta (19 luku), hallintolainkäyttölakia (uusi 53 a §) ja ulosottokaaren 4 luvun 19 §:ää. (363–365/2009).

– **Laki oikeudenkäymiskaaren muuttamisesta (135/2009).**

Syyskuun alussa 2009 voimaan tulevassa lakimuutoksessa on muutettu OK 10 lukua, joka koskee foorumisäännöksiä riita-asiassa. Samalla on mm. kumottu ns. yhteisomistustlain 16 § (138/2009) ja muutettu etuostolain 18 §:ää (139/2009). Lisäksi on kumottu vahingonkorvauslain 7 luvun 4 § (144/2009) ja ympäristövahinkojen korvaamisesta annetun lain 11 § (151/2009) sekä muutettu holhoustoimilain 70 §:ää (158/2009). Lähtökohtaisesti jutun vastaajan kotipaikan tuomioistuimien tutkii kanteen. Kuitenkin voidaan erotella valinnaiset ja ehdottomat oikeuspaikat. Lisäksi OK:ssa on säännökset mm. toissijaisista oikeuspaikoista ja oikeuspaikkasopimuksesta sekä asian siirtämisestä.

– **VN:n asetus oikeusministeriöstä annetun VN:n asetuksen muuttamisesta (347/2009).**

Kesäkuun 2009 alusta voimaan tulleessa asetuksessa on muutoksia säännöksiin OM:n toimialasta, virkamiesten kelpoisuusvaatimuksista ja virkamiesten nimittämisestä.

– **VN:n asetus hovioikeuksien tuomiopiireistä (180/2009).**

Käräjäoikeuksien tuomiopiiriuudistukseen 2010 liittyvä HO:n tuomiopiirin tarkistus.

– **Laki käräjäoikeuslain 17 ja 20 §:n muuttamisesta (289/2009).**

Koskee mm. notaarien oikeutta vihkiä sekä tuomarien virkarikosten foorumia ja kirjallista varoitusta, josta on säännös valtion virkamieslaissa (75071994). Voimaan 15.5.2009. Eduskunnalle on lisäksi annettu hallituksen esitys (HE 105/2009 vp.) muutoksenhakua käräjäoikeudesta koskevaksi lainsäädännöksi. HO:n seulantajärjestelmää ollaan korvaamassa jatkokäsittelylupajärjestelmällä. Muutoksenhaku suoraan KäO:sta KKO:een tulee joissain tapauksissa mahdolliseksi.

– **Laki valtakunnanvoudinvirastosta (519/2009).**

Vuoden 2010 alusta voimaan tulevan lain yhteydessä on myös muutettu ulosottoaarta ja annettu voimaantulosäännöksiä (520–521/2009).

XXI POHJOISMAINEN MAANMITTARIKONGRESSI AALBORGISSA

Perinteinen kongressi pidettiin Aalborgissa, Tanskassa 5.–7.8.2009 teemalla "Viden om stedet styrket" – paikka-tieto antaa voimaa.

KONGRESSISSA kuultiin neljä luentosarjaa: Tilannekatsaus digitaaliseen hallintoon, Ilmastomuutoksen vaikutukset ja siihen varautuminen, Maanmittarin neuvonantajarooli sekä Digitaalisuus rakentamisessa. Suomalaisina esitelmöitsijöinä olivat **Matti Holopainen, Irmeli Wahlgren, Mikael Still ja Henrik Haggren.**

Luennot on julkaistu kesäkuussa ilmestyneessä *Nordiskt häftessä*, joka postitettiin MIL:n jäsenille. Ammatillisella retkeilyllä tutustuttiin mm. Aalborgin yliopistoon ja piipahdettiin Manner-Tanskan pohjoiskärjessä Skagenilla.

Kongressipalkinnot nuorille maanmittareille jaettiin seuraavasti: **Cecilia Lindén**, Ruotsi, toiminnasta FIG:n työryhmässä "Young surveyers", **Solfrid Mykland**, Norja tutkimustyöstään maanmittarin

työstä konfliktien käsittelijänä ja sovittelijana sekä **Christian Thellufsen**, Tanska, tutkimuksestaan tohtorin väitöskirjaa varten "Awareness – a tool for investigating inter-organisational collaboration in land admission system". Suomesta ei palkintoehdokasta löytynyt. Palkinnon suuruus on 1 000 € ja sen luovuttaa kukin maanmittariyhdistys.

Osanottajamäärä jäi valitettavan vaatimattomaksi, 82 osallistujaa, Suomesta vajaa 10! Kongressin uudistamista pohdittiinkin yhdysmiesneuvostossa, joka kokoontui kongressin yhteydessä.

Seuraava XXII Pohjoismainen kongressi pidetään Norjassa syyskuussa 2012, todennäköisimmin Osloon lähistöllä.

Ohessa **Johan von Wendtin** laatima katsaus muihin pohjoismaihin yhdysmieskokouksen antina.

Solfrid Mykland, Norja, Cecilia Lindén, Ruotsi ja Christian Thellufsen, Tanska, saivat kongressipalkinnon.

Kuva: Pekka Lehtonen

Markku Markkula